

Sublimation υπό το πρίσμα των Μαθηματικών και της Γλωσσολογίας

Αθανάσιος Αλεξανδρίδης, Νίκος Τζαβάρας

Ο όρος sublimation έρχεται από τους αλχημιστές. Η αρχή “corpora syblimare, ut spiritus fiant” (εξαϋλώσε τα σώματα, ώστε να γίνουν πνεύματα) αποτελούσε μέρος του μεγάλου έργου για τη δημιουργία της Φιλοσοφικής Λίθου. Αν και για τους ηλιθίους «η λίθος» ήταν χρυσός, για τους αλχημιστές ήταν η Γνώση που έφερνε κοντά στη λύση του Μυστηρίου. Η χρήση που κάνει ο Φρόυντ της έννοιας της sublimation είναι πολύ περιορισμένη σε σχέση με την καταγωγική. Κανένα σώμα δεν καίγεται, απλά η ερωτική ενόρμηση μεταφέρεται από ένσαρκο αντικείμενο σε άσαρκο αντικείμενο ή δραστηριότητα. Για το υποκείμενο που πράττει την μετακίνηση ο ερωτικός χαρακτήρας της επένδυσης μπορεί να είναι συνειδητός (όπως έχει συμβεί σε πολλούς καλλιτέχνες) ή ασυνειδητός (όπως συχνά συμβαίνει στους επιστήμονες και στους ακτιβιστές). Υποστηρίζουμε ότι η σύγχρονη έννοια της sublimation αφορά και στις επιθετικές ενορμήσεις και στην ενόρμηση θανάτου.

Με αυτά ως πρωθύστερα και αφού αναπτύξουμε και εννοιολογικά τις πιθανές αποδόσεις στα ελληνικά της sublimation, θα επιχειρήσουμε να θέσουμε την ψυχαναλυτική θεωρία:

A) υπό το πρίσμα των μαθηματικών που αποτελούν το κατ' εξοχήν άσαρκο, απαϋλωμένο σύστημα σκέψης ως το απαραίτητο και λανθάνον μοντέλο της ψυχαναλυτικής θεωρίας για να μπορέσει να απαγκιστρωθεί από την έλξη του πραγματικού και να διατυπώσει σχέσεις που διαμορφώνουν το συγκεκριμένο συνεχές της ψυχικής ροής.

B) υπό το πρίσμα της γλωσσολογίας με την διπλή ιδιότητα της γλώσσας να είναι αναφορική του αντικειμένου δηλαδή ένσαρκτη και συγχρόνως συμβολική άρα μεταοσιωμένη.

Θα διερευνηθεί αν το αντικείμενο που από τη φύση του είναι ενορμητικό δεν αποτελεί για την πραγμάτωση της Ψυχανάλυσης ένα απαραίτητο «βαμπίρ» ακόμη και αν έχει εγγραφεί στα πλέον αφαιρετικά συστήματα σκέψης.